Židovská osobní jména v epitafech na Tachovsku a Stříbrsku od 18. do 20. století

Václav Fred CHVÁTAL

Abstract: *This paper depicts the frequency of the Jewish given names in the Tachov and Stříbro Land in Western Bohemia, from 18th to 20th centuries. The research is based on original documentation of the Jewish cemeteries, gravestones and epitaphs, started in 2002. This research is a part of large comparison research of Jewish cultural and folclore traditions in Ashkenazi area.*

Key words: Jewish cemetery, Hebrew name, epigraphy, emancipation, given names, Ashkenazi

Z výsledků autorových výzkumů židovských hřbitovů (ŽH), probíhajících od roku 2002, vyplývá, že obliba konkrétních hebrejských osobních jmen variovala nejen v různých obdobích, ale i mezi městským a venkovským prostředím. Tato práce má za cíl tyto změny (na příkladu Tachovska a Stříbrska) popsat, kvantifikovat, korelovat s časem a prostředím a pokusit se formulovat jejich příčiny. Je příspěvkem k rozsáhlejšímu komparačnímu výzkumu, jehož cílem je zmapování lokálních kulturních charakteristik židovských obcí aškenázského okruhu zejména na základě epigrafických zvyklostí. Epitafy jsou k tomu vhodným materiálem mimo jiné i proto, že mají oproti archivním dokumentům (matrikám, soupisům apod.) dvě hlavní přednosti:

Za prvé je v nich zachyceno hebrejské jméno pohřbeného (šem ha-kodeš, tzv. "svaté jméno", užívané v synagogální liturgii nebo i ve styku uvnitř židovské komunity vůbec) v originále, tedy nezkreslené transkripcí do latinky a nezatížené písařskými omyly. Tato jména byla až do josefínských reforem zpravidla užívána jako jediná i v úředním styku, tam však často zkomolená úředníky, kteří se v židovském prostředí a jazykových zvyklostech špatně orientovali. Od 90. let 18. století se pro úřední styk začala užívat občanská jména (zpravidla německá a od hebrejských odlišná, často však z nich významově odvozená, kalkově přeložená nebo s nimi propojená alespoň aliterací), doplněná povinně zavedenými rodinnými příjmeními.

Za druhé je epigrafický materiál trvanlivější a tudíž v mnoha lokalitách dostupný ve větším rozsahu a stáří než archiválie, dochované pouze fragmentárně nebo nedochované vůbec.

Jedním z výsledků výzkumu židovských hřbitovů jsou úplné soupisy pohřbených pro každý hřbitov, pořízené na základě čitelné fotodokumentace, a to se všemi prosopografickými údaji, čerpanými výhradně z epitafů. Jsou výchozím materiálem pro výpočet četnosti jednotlivých jmen. Jejich zdrojem je výlučně autorův vlastní terénní výzkum[1]

1] Václav Fred CHVÁTAL, *Židovský hřbitov Kořen,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2004; týž, *Židovský hřbitov Pořejov,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2005; týž, *Židovské hřbitovy Tachov,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2006; týž, *Židovský hřbitov Svojšín,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2006; týž, *Židovský hřbitov Telice,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2007; týž, *Židovský hřbitov Stráž,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2009; týž, *Židovský hřbitov Stříbro,* nepublikovaná výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2011; týž, *Židovský hřbitov Dlouhý Újezd,* nepublikovaná

s výjimkou starého hřbitova v Chodové Plané.[2]

Na základě takto exaktně zachycených kvantit výskytu se tedy pokusím vytvořit jakýsi obraz „obliby“ jednotlivých jmen od poloviny 18. do počátku 20. století.

Stáří záznamů

Časově dělím výskyt zaznamenaných jmen podle data úmrtí v epitafu do tří věkových tříd:

I. do roku 1799 (do josefínských reforem),
II. od roku 1800 do 1849 (do zrovnoprávnění židovského vyznání),
III. od roku 1850 dále.

Musíme mít však stále na paměti, že se jedná o data úmrtí. Ta jsou jediným vodítkem pro časové zařazení jména, neboť židovské epitafy (až na výjimky v období pokročilé emancipace) nezachycují datum narození a často ani věk pohřbeného. Chronologie náhrobků se tedy za chronologií zkoumaných jmen opožďuje o několik desetiletí. Uvážíme-li průměrnou délku života (odhadovanou v 18. století zhruba na 35 až 40 let a v 19. století na 40 až 50 let),[3] poskytují nám např. náhrobky z roku 1790 informaci o pojmenování dětí příslušnými jmény (tj. o jejich rozšíření) přibližně od 50. let 18. století.

Městské a venkovské prostředí

Pro zachycení odlišných zvyklostí městského a venkovského prostředí byly zkoumány 4 židovské hřbitovy v městech nebo městečkách (Tachov – starý hřbitov, Chodová Planá – starý hřbitov, Stříbro, Stráž) a 4 židovské hřbitovy vesnické (Dlouhý Újezd, Pořejov, Kořen, Svojšín, Telice - viz mapa v příloze 5). Do výzkumu byly zahrnuty pouze náhrobky obsahující jméno i datum úmrtí.

Věkové rozložení náhrobků uvádí tabulka v příloze 1. Početně nejvyšší zastoupení mají náhrobky III. věkové třídy, důvodem je logicky vyšší míra zachovalosti mladších náhrobků. U městských hřbitovů je jejich zvýšený výskyt markantnější ještě z jedné příčiny, totiž stěhování židovského obyvatelstva z venkova do měst vlivem emancipačních změn po polovině 19. století. V případě Stříbra spadají všechny náhrobky do III. věkové skupiny, neboť tamější hřbitov byl založen teprve na počátku 20. století. U starších městských hřbitovů je věková struktura rozložena rovnoměrněji: starý ŽH Tachov byl založen 1615 a užíván do 2. světové války, ŽH Stráž byl založen v 16. století a užíván do 2. světové války, starý ŽH Chodová Planá byl založen v 18. století a užíván do konce 19. století.[4] U venkovských hřbitovů je stáří náhrobků rozloženo rovnoměrněji, i zde je však poměr zastoupení věkových tříd zhruba 1:1:2 ve prospěch nejmladší třídy.

---

výzkumná zpráva, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2011; týž, *Příběhy telických náhrobků*, Nakladatelství Českého lesa, Domažlice, 2011.

2] Gil HÜTTENMEISTER, *Jüdischer Friedhof Chodová Planá (Kuttenplan),* Namen- und Sterberegister, nepublikovaný rukopis, Muzeum Českého lesa, Tachov, 2004.

3] Jussi HUTTUNEN, *Elinikä ja elinajanodote, Lääkärikirja Duodecim, Kustannus Oy Duodecim*, Helsinki 2016.

4] Jiří FIEDLER – Václav Fred CHVÁTAL, *Židovské památky Tachovska, Plánska a Stříbrska*, Domažlice 2008, s. 37–146.

Procentický podíl jako ukazatel četnosti jmen

Aby byla vyloučeno zatížení četnosti jednotlivých věkových tříd výše popsanou nerovnoměrností, byl výskyt konkrétních jmen převeden na procenta, vztažená k celkovému počtu náhrobků v každé věkové třídě (zvlášť pro městské a venkovské prostředí). Dostáváme tak spolehlivý přehled vývoje obliby konkrétních jmen pro jednotlivá časová období, převedený do jednoduchého grafického vyjádření (viz příloha 1). Do grafů byla zahrnuta jména, jejichž zastoupení dosáhlo alespoň 1 %. Odděleně jsou hodnocena mužská a ženská jména. Naopak seskupena jsou jména shodné motivace, ať už jde o deriváty (např. Jicchak, Ejzik, Icik), kalkové překlady (např. Zeev, Wolf) nebo tradiční binomii (např. Jehuda Lejb, Binjamin Zeev, Jissachar Beer).

Jména praotců a pramatek

Jména biblických praotců (patriarchů) Avrahama, Jicchaka a Jaakova si podržela ve všech obdobích velmi vysokou oblibu, přičemž pořadí jejich četností je sestupné Avraham – Jaakov – Jicchak. Příčinu jejich vysoké obliby je nutno hledat v prosté úctě k tradici a všeobecně rozšířené znalosti Tóry.

Avraham. V Tóře se poprvé vyskytuje v 1M 11:26 jako Avram, do tohoto jména je vloženo hebrejské písmeno *Hé* poté, co je Stvořitelem povolán za zakladatele židovského národa.[5] To má symbolický význam, neboť písmenem *Hé* je často substituováno pravé Boží jméno, tzv. tetragram. Změna Avram – Avraham může být tedy vykládána tak, že Avraham už nejedná jen sám za sebe, ale v kontextu úkolu daného mu Stvořitelem. Varianta Avram se v epitafech raritně vyskytuje, neobjevila se však v žádném epitafu v tomto výzkumu. Zato Avraham si ve všech obdobích drží na venkově vysokou pozici, ve městech je jeho podíl poněkud nižší. Po josefínských reformách bývá jméno Avraham pro úřední styk nahrazeno občanským jménem (ekvivalentem) Abraham, někdy také doplněno jinými aliterujícími jmény (např. Albert).

Jicchak. Podle Tóry Avrahamův syn, druhý z patriarchů. Vyskytuje se často v derivátech Ejzik, Icik aj., vždy se však jedná o tutéž motivaci, tj. inspiraci biblickým Jicchakem. Jméno dosahuje vysokých četností na venkově i ve městech, na venkově bylo oblíbenější v nejstarším období. Z občanských jmen s ním bývá spojována německá podoba Isa(a)(c)k nebo aliterační Igna(t)z.

Jaakov. Třetí z patriarchů, syn Jicchakův, vnuk Avrahamův. Podle jeho druhého jména (Jisrael)[6] dostal své alternativní pojmenování i židovský (izraelský) národ. V aškenázském prostředí se vyskytují různé deriváty tohoto jména: Jokev, Jokl, Kop(l)man, hojný je ale i výskyt původní hebrejské formy Jaakov. Všechny formy dosahují vysoké obliby ve městech i na venkově, kde má jejich četnost stoupající tendenci. Jejich nositelé zpravidla užívají varianty Jacob, Jakob jako občanských jmen.

Sara. Také ona (Avrahamova žena) byla Stvořitelem povolána k založení nového národa, přičemž bylo její původní kaldejské jméno Sarai změněno na Sara (opět přidáno *Hé* na konec slova – někdy i přepisováno Sarah).[7] Často se vyskytuje jak původní biblická forma, tak i aškenázská zdrobnělina Serl. Obě formy vykazují vysokou četnost, a to ze-

5] 1M 17:5.

6] 1M 32:28.

7] 1M 17:15.

jména na venkově. S městským prostředím je jejich výskyt početně vyrovnaný v I. věkové třídě, později jejich obliba ve městech klesá, zůstává však vysoká na venkově. Biblická forma Sara(h) bývá užívána i jako občanské jméno.

Rivka, Lea, Rachel. Ze jmen ostatních pramatek je početně významnější jen výskyt jména Rachel a jejích derivátů (Rechl, Rochl), a to hlavně na venkově. V městském prostředí je jeho výskyt nevalný. Překvapivě nízká je pak obliba jmen Lea a zejména Rivka. Jméno Rivka bývá užíváno i jako občanské ve formě Rebeka (někdy Rebecca nebo Rebecka), ostatní dvě jména zpravidla nezměněná (s Rachel bývá někdy aliterací spojováno Rosa, Rosalia).

Příčiny nízké obliby jmen Rivka a Lea nelze spolehlivě vysvětlit. Zdá se však, že nejvyšší obliby dosahovala ta ženská jména, která mají původ ve staré tradici a zároveň z nich lze tvořit deminutivní tvary (viz příloha 4), což právě tato dvě jména neumožňují. Jak však uvidíme později, deminutivní ženská jména byla oblíbená i bez vazby na biblickou tradici.

Jména proroků a králů

Moše. *„A již nepovstal v Jisraeli prorok jako Moše, jehož by Hospodin znal tváří v tvář."* [8] Touto biblickou větou je charakterizována autorita proroka Mošeho. Obliba jeho jména vysoko překonala i jméno praotce Avrahama, jméno Moše zaznamenalo dvojnásobek procentních bodů. Z tohoto jména se netvoří žádné deriváty, je užíváno výhradně v základní biblické podobě. Oba tyto jevy – vysokou oblibu i „neměnnost" – nelze vysvětlit jinak než tradiční úctou. V úředním styku bývá užívána forma Moses, nebo se často připojuje německé jméno Moritz.

Nepříliš často se vyskytují jména dalších biblických proroků – Ješajahu (Izajáš), Jechezkel (Ezechiel).

David. Jméno jeruzalémského krále Davida bylo oblíbené hlavně v nejstarší zkoumané době, tedy 18. století, a to zejména na venkově. Později jeho výskyt klesá, znovu se však objevuje v období emancipace, tam však zpravidla doprovázeno odlišnými občanskými jmény.

Šlomo. V biblickém příběhu syn krále Davida, stavebník jeruzalémského Chrámu (odtud název Chrám Šalomounův). Jeho jméno se od středního období vyskytuje hlavně ve městech, v mladším období i na venkově, a to nejen v původní podobě, ale i v derivátech – hebrejském Šalom i germánském Zalman. Občanská forma je Salomon, Salamon.

Šmuel. Biblický Samuel je považován za posledního ze soudců a současně prvního proroka, který působil v zemi Izraelitů. Byl vymodleným synem Chany[9] (význam jména Šmuel v hebrejštině je „vyslyší Bůh"), zaslíbeným službě v Chrámu. Obliba tohoto jména není nijak rekordní, drží se však stále na zhruba stejné úrovni, relativně nejvyšší byla ve středním období, a to na venkově i ve městech.

Jména zakladatelů izraelských kmenů

Jehuda, Lejb. Jehuda byl jedním ze synů Jaakova a Ley,[10] jeho jméno je spjato se sym-

8] 5M 34:10, *Pět knih Mojžíšových včetně haftarot s českým překladem rabína Efraima Sidona*, Praha 2012, s. 82.

9] 1S 1:11.

10] 1M 35:23.

bolem lva: *„Jehuda je mladý lev, z krvavé hostiny ses zvedl, synu můj!“* [11] Proto bývá toto jméno často spojováno se jménem Lejb do binomického Jehuda Lejb, někdy dokonce do trinomického Jehuda Lejb Arje (arje = hebrejsky lev). Lejb v původním hebrejském významu znamená srdce, zde je však fonetickým připodobněním (nebo ekvivalentem v jidiš) k německému Löwe – lev. Jedná se o velmi pěkný příklad propojení germánského a hebrejského jazykového prostředí, typického pro aškenázskou kulturu. Jména Jehuda a Lejb bývala kombinována více ve starším období (I. věková třída), a to hlavně na venkově (ve městech bylo naproti tomu oblíbenější samostatné jméno Jehuda). Lejb jako samostatné jméno je pak záležitostí téměř výhradně venkovskou.

Jissachar, Beer. Jissachar byl také synem Jaakova a Ley a jeho zvířecím symbolem je osel: *„Jissachar je kostnatý osel, odpočívající mezi dvěma břemeny.“* [12] To však nijak nesouvisí s častou binomií, kterou Jissachar tvoří se jménem Beer (obě se vyskytují i samostatně, Beer někdy v deminutivní formě: Beerl). Motivace tohoto spojení je nejasná. Původ jména Beer je nejspíše aškenázský v německém Bär – medvěd. Nasvědčuje tomu spojení Dov Beer (hebrejsky dov = medvěd), to se však vyskytuje zřídka. Jména Beer i Jissachar Beer se vyskytují téměř výhradně v městském prostředí a nejvíce oblíbená byla ve středním období (II. věková třída).

Binjamin, Zeev. Také Binjamin, nejmladší syn Jaakova a Rachel, má své „erbovní“ zvíře - vlka: *„Binjamin – vlk roztrhá, ráno sní kořist a navečer bude rozdělen lup.“* [13] Často se vyskytuje binomické Binjamin Zeev (hebrejsky zeev = vlk) i trinomické Binjamin Zeev Wolf (německy Wolf = vlk), někdy je spojení Binjamin Zeev užito jako šem ha-kodeš (svaté jméno) a Wolf jako jméno občanské. V našem výzkumu byla tato jména zaznamenána pouze v městském prostředí a největší obliby dosáhla ve středním období.

Josef. Jméno druhého nejmladšího Jaakovova syna, který byl prodán do Egypta, dosáhl tam vynikajícího postavení a přivedl tam své příbuzné Izraelity, aby je tak zachránil před hladomorem.[14] V aškenázském prostředí se vyskytuje i ve zdrobnělých derivátech Josl, Juzl. Občanská forma je totožná s původní biblickou. Dosáhlo přibližně stejné četnosti jako předešlá dvě jména a bylo oblíbené především ve městech, nejvíce ve středním období.

Ze zjištěných výskytů vyplývá, že jména Jaakovových synů, zakladatelů čtyř ze dvanácti kmenů Izraele, byla oblíbená hlavně v městském prostředí, a to nejvíce ve starším a středním období.

Další biblická jména

Chana. V biblickém příběhu je matkou Samuelovou,[15] jehož si vyprosila a zaslíbila ho chrámové službě. V našem výzkumu se jedná o ženské jméno s největším zastoupením, vyskytující se v mnoha derivátech: Chana, Hana, zdrobnělých Hanele, Hendl, popřípadě Hindl. Největší obliby dosahují všechny tyto varianty na venkově, v městském prostředí jejich obliba stoupá s nastupující emancipací židovského obyvatelstva, kdy z přední pozice vytlačují obě varianty jména pramatky Sary.

11] 1M 49:9, *Pět knih Mojžíšových,* s. 108.

12] 1M 49:14, *Pět knih Mojžíšových,* s. 108.

13] 1M 49:27, *Pět knih Mojžíšových,* s. 109.

14] 1M 37:27 – 42:3, *Pět knih Mojžíšových,* s. 80–91.

15] 1S 1:5.

Ester. Jméno perské královny židovského původu, hrdinky stejnojmenné biblické knihy, zachránkyně židovského národa v tehdejší Perské říši, se někdy vyskytuje i ve zdrobnělé variantě Esterl. Vyskytuje se ve velmi nízkých četnostech, má však své trvalé místo ve venkovských epitafech všech období. V nejmladším z nich pak stoupá jeho obliba i ve městech.

Mirjam. Jméno sestry biblického Mošeho (Mojžíše) má své stálé místo v repertoáru starých a stále oblíbených hebrejských jmen, přestože zdaleka nedosahuje rekordní obliby. Vyskytuje se převážně v městském prostředí, a to i ve zdrobnělé aškenázské variantě Mirl. Jeho občanským ekvivalentem, vzniklým z řecké varianty, je Marie, Maria.

Aškenázská a ostatní jména

Gitl. Původ jména je třeba hledat v německém slově gut – dobrá. Jméno vzniklo jeho zdrobnělinou – Gütl, Gitl, vyskytuje se však i ve variantě Gutl. Motivačně totožné s ním je pravděpodobně i Jitl. Všechny varianty se vyskytují hlavně na venkově.

Idl. Je jménem výhradně městského prostředí. I přes formální podobnost s předchozím je motivace tohoto jména zřejmě jiná, neboť má v hebrejštině zcela odlišnou ortografii. Vyskytuje se i ve variantách Itl a Etl.

Pesl, Fradl, Rejzl, Šindl. Jedná se o oblíbená novodobá deminutivní aškenázská jména, vyskytující se v městském i venkovském prostředí. Občanská jména s nimi bývají spojována pouze aliterací (Fradl – Franziska, Rejzl – Rosalia apod.).

Meir, Jonatan. Obě mužská jména dosahují prakticky stejných četností, oblíbená byla hlavně ve dvou starších obdobích a byla zjištěna pouze na venkově. Významově ani historicky spolu nijak nesouvisejí (jméno Meir se vykládá ve významu „záře“, Jonatan jako „Boží dar“), avšak pro jejich shodné rozšíření a nepříliš jasnou motivaci je popisuji společně. Jonatan se vyskytuje i v několika odlišných derivátech: Natan, Natanael, Jehonatan (význam je prakticky týž) nebo deminutivu Netl.

Menachem. Vyskytuje se i v aškenázském zdrobnělém derivátu Mendl. Obě verze se objevují ve zhruba stejném (a nikterak vysokém) zastoupení ve všech obdobích, výhradně však v městském prostředí.

Závěr

Přechod z 18. do 19. století je přelomovým obdobím v židovských dějinách Evropy. Z dosud středověce utvářeného rigidního života úředně vytvořených ghett vycházejí učenci, podnikatelé, schopní lidé, kteří mají světu co říci. Nejsou to jen politické josefínské reformy, které jim tyto cesty otevírají. Působí zde určitě i spontánní touha okolního světa po jiném, dlouho skrývaném, nijak novém, ale neotřelém a spolehlivém pohledu na život z úhlu světa vyrostlého na tradici Tóry. Křesťanská Evropa si asi ještě neuvědomuje nebo nechce uvědomit židovské kořeny své vlastní kultury, současně ale pociťuje potřebu vztahovat se k něčemu silnějšímu a spolehlivějšímu, než je osvícenský kult rozumu. Sama v sobě však k tomu nenachází zdroje, a proto – částečně nevědomky – připravuje půdu židovské emancipaci.

V židovském světě s nastupující emancipací vzrůstá obliba osobních jmen moderních, bohatších na deriváty, formálně bližších jménům nežidovské majority. Také zde je

očekáváno sblížení. Ani v tomto období však nezaznamenáváme ve struktuře jmen opouštění tradic Tóry. Snad proto zaznamenala tak pronikavý úspěch jména zdrobnělá (zejména ženská), s mnoha variantami, avšak odvozená od starých biblických jmen. Mohl zde však probíhat i opačný proces: z tradičně oblíbených jmen hrdinů víry mohly být tvořeny neotřelé deriváty, které uspokojivě splňovaly i požadavky módy. Takový proces mohl mít odlišné podoby v různých regionech. Jsou zachyceny v kamenných archívech epitafů starých židovských hřbitovů. Vymapování zvyklostí židovských obcí, které k sobě měly folklórně blízko a které naopak daleko, vynesení těchto hranic kulturních mikroregionů v celé aškenázské oblasti, je úkol jejich dalšího výzkumu.

Jewish Given Names in Epitaphs of the Tachov and Stříbro Land from 18th to 20th Centuries.

Summary

This research is based on database of Jewish cemeteries, prepared by documentation work since 2002. This paper describes the changes of frequency of Hebrew given names, used in the epitaphs, looking for their causes in context of the time and environments (urban, rural). It is a part of large comparison research of local cultural and folclore traditions of Ashkenazi Jewish communities. The gravestones with their epigraphic inscriptions are good, durable material for use in this purpose, because they contain Hebrew names accurately recorded and without errors.

The occurrence of recorded given names is divided into urban and rural environment and into three age classes, according to the dates of death:

I. until 1799 (time of the Josephine reforms),
II. from 1800 to 1849 (equalization of the Jewish faith),
III. from 1850.

There are no time data recorded in the epitaphs, except the dates of death. The chronology of the gravestones is being late from the chronology of given names for several decades.

Four Jewish cemeteries have been researched in the cities or towns (Tachov - old cemetery, Chodova Plana - old cemetery, Stříbro, Stráž) and four cemeteries in the villages (Dlouhý Újezd, Pořejov, Kořen, Svojšín, Telice). Only the epitaphs containing both the name and date of death have been accepted for this research.

In researched cemeteries, the age structure is evenly distributed (except Stříbro, where the cemetery was founded in 1902): the cemetery in Tachov was founded in 1615 and used until WW II, the cemetery in Stráž was founded in 1500‘s and used until WW II, the old cemetery in Chodová Planá was founded in 1700‘s and used until the end of 19th century. The village cemeteries were founded mostly in 18th century.

Female names with a diminutive forms and the ancient tradition reached the highest popularity. The largest frequency reached the name of Chana, including derivatives: Hana, Hanele, Hendl, or Hindl. Their popularity was increasing in the Jewish emancipation, when it displaced the name of Matriarch Sarah from the leading position.

The names of the biblical Patriarchs Avraham, Yitzhak and Yaakov reached very high popularity in all periods as well, because of the respect for the tradition and deep knowledge of Torah.

The Jewish emancipation (18th to 19th century) was a period of increasing popularity of modern personal names, rich on derivatives. Even in this period, however, the ancient traditions of Torah were not abandoned.

Mapping of the areas of different folclore traditions in the Ashkenazi area, based on the epitaphs, is the work for further research of the Jewish cemeteries.

Příloha č. 1 - jména

POČET A STÁŘÍ ZKOUMANÝCH NÁHROBKŮ

datace epitafu	<1799	1800-1849	1850+	celkem
počet náhrobků - vesnice	134 (24%)	125 (23%)	296 (53%)	555 (100%)
počet náhrobků - města, městečka	104 (20%)	84 (16%)	324 (64%)	512 (100%)
počet náhrobků celkem	238	209	620	1067

CELKOVÝ VÝSKYT NEJFREKVENTOVANĚJŠÍCH JMEN (absolutní četnosti)

	celkem	vesnice	města, městečka
Moše	34	21	13
Avraham	31	21	10
Jaakov, Jokev, Jokl, Kopman	27	14	13
Jicchak, Ejzik, Icik	24	14	10
Lejb	23	17	6
Josef, Josl	21	8	13
Šmuel	20	11	9
Natan, Jehonatan, Jonatan...	15	13	2
Meir	13	10	3
David	12	10	2
Hana, Chana, Hanele, Hendl...	46	31	15
Sara, Serl	30	21	9
Kejla, Chejla	27	16	11
Rejzl	24	10	14
Rachel, Rechl, Rochl	22	16	6
Bejla	20	15	5
Ester, Esterl	18	14	4
Fradl	17	15	2
Pesl, Pesil	16	10	6
(Lea)	13	8	5
(Rivka)	5	4	1

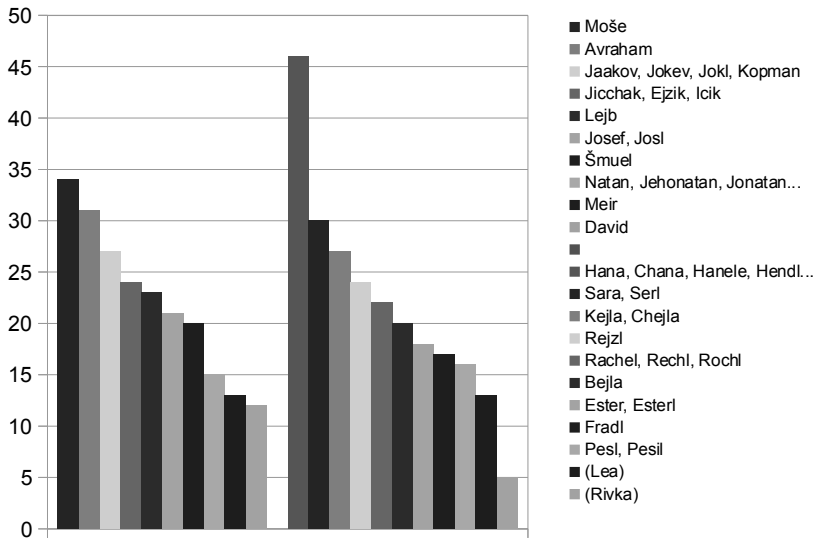

MUŽSKÁ JMÉNA

Avraham

(0 = méně než 1 %)

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	3	4	4
města, městečka	2	0	2,5

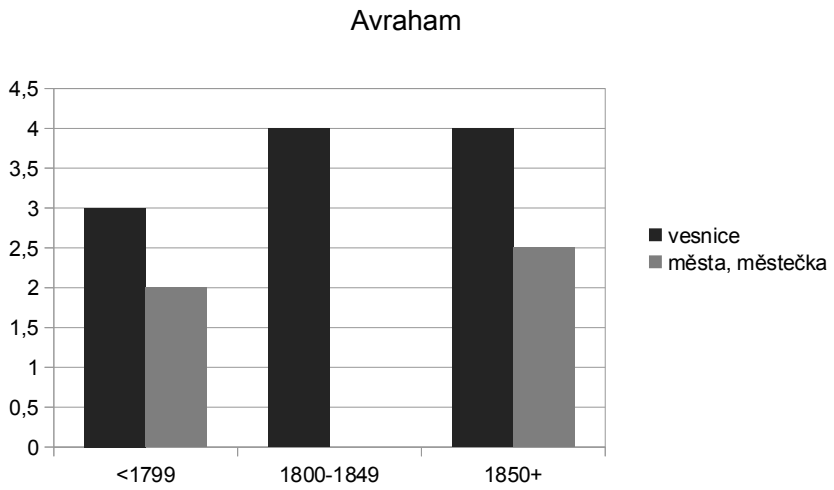

David

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4	0	1,4
města, městečka	1	0	0

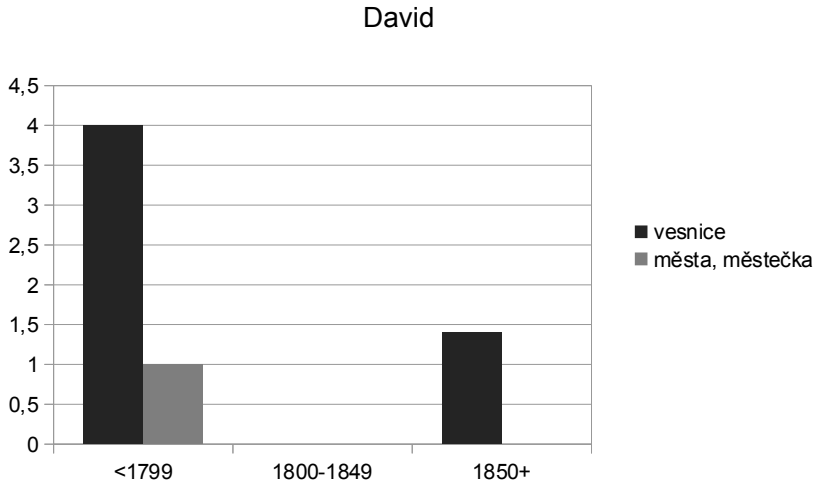

Jicchak, Ejzik, Icik

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4	0	3
města, městečka	0	3,6	2,2

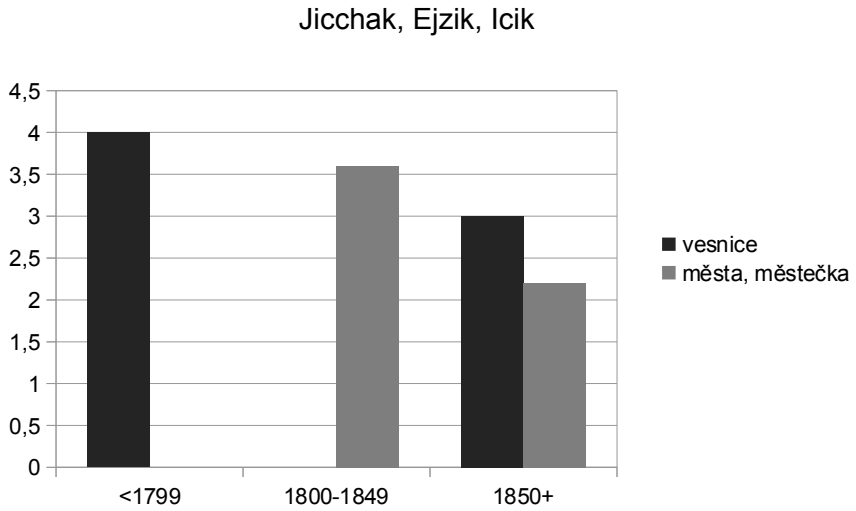

Beer, Beerl, Jissachar Beer

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	2	0	0
města, městečka	2	2,4	1,2

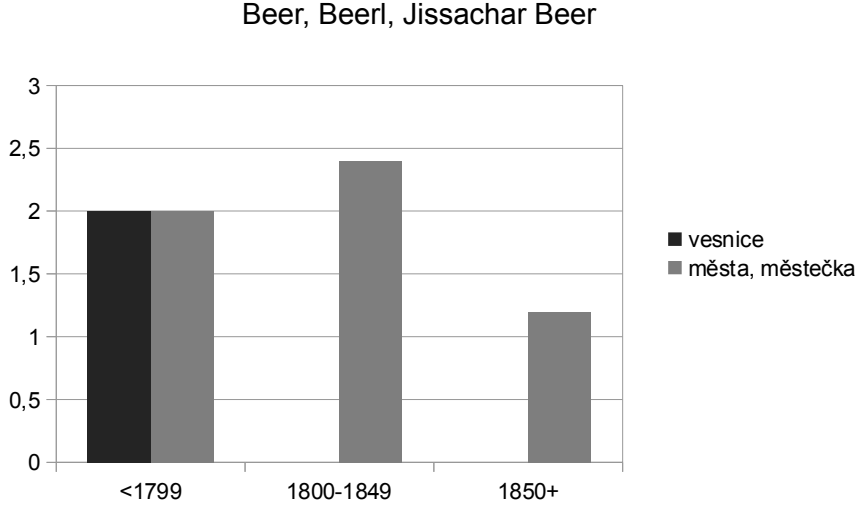

Jaakov, Jokev, Jokl, Kopman

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	3	3,5
města, městečka	4	1,2	2,5

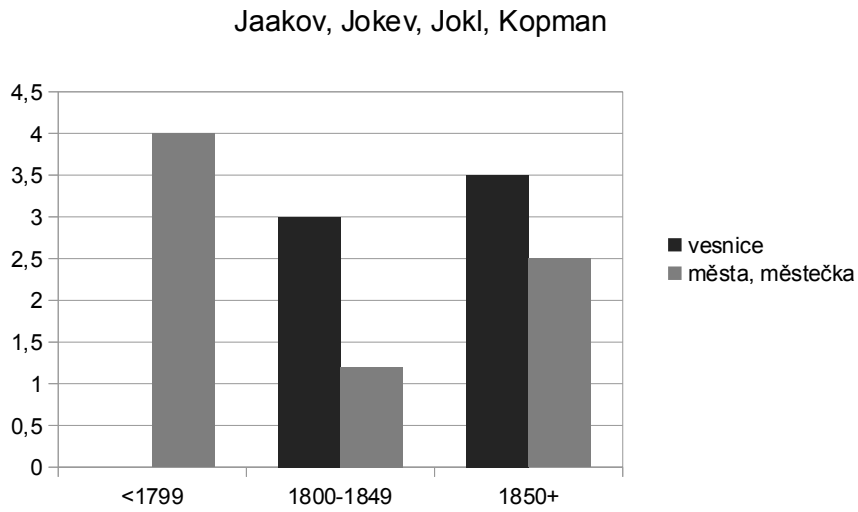

Josef, Josl, Juzl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	2
města, městečka	2	3,6	2,5

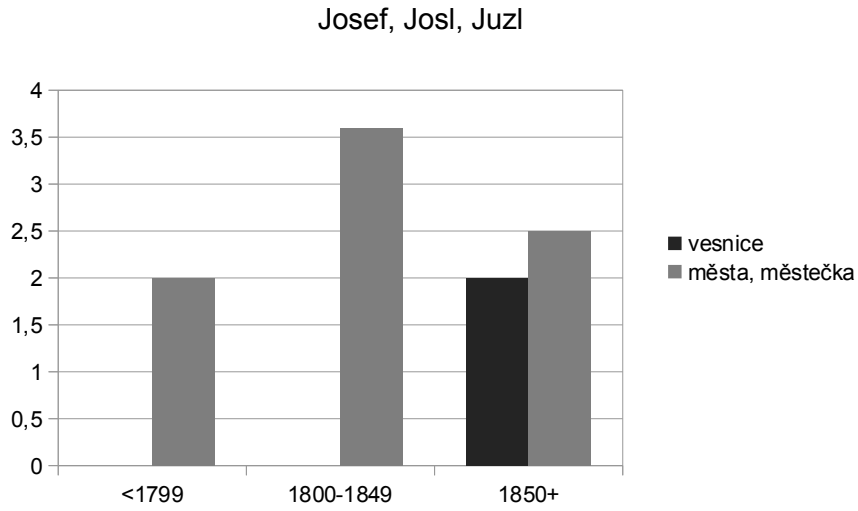

Lejb

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4,5	4	2
města, městečka	4,8	1,2	0

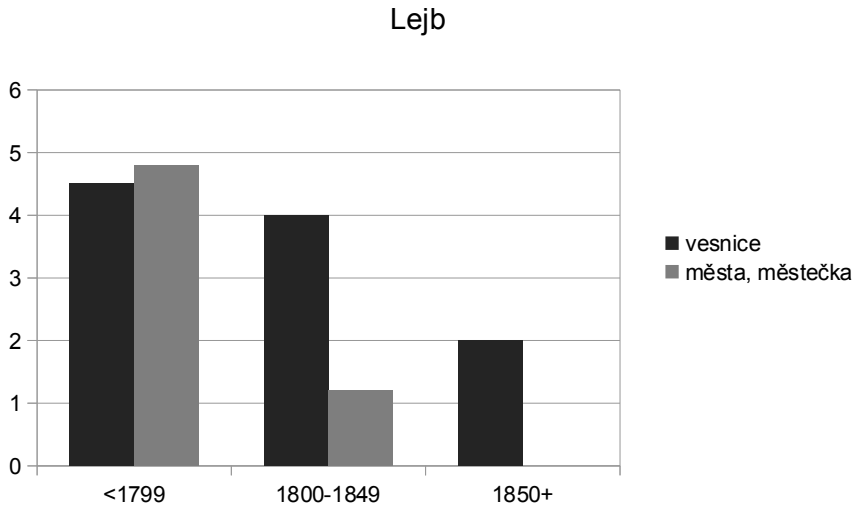

Meir

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4	4	0
města, městečka	0	0	0

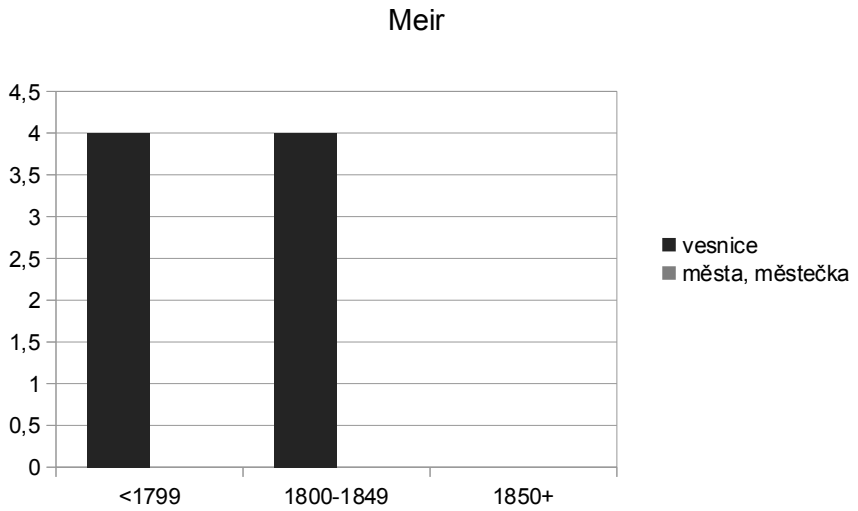

Moše

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4,5	8	1,7
města, městečka	3	2,4	2,5

Natan, Jehonatan, Jonatan, Natanael, Netl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4	3	1,4
města, městečka	0	0	0

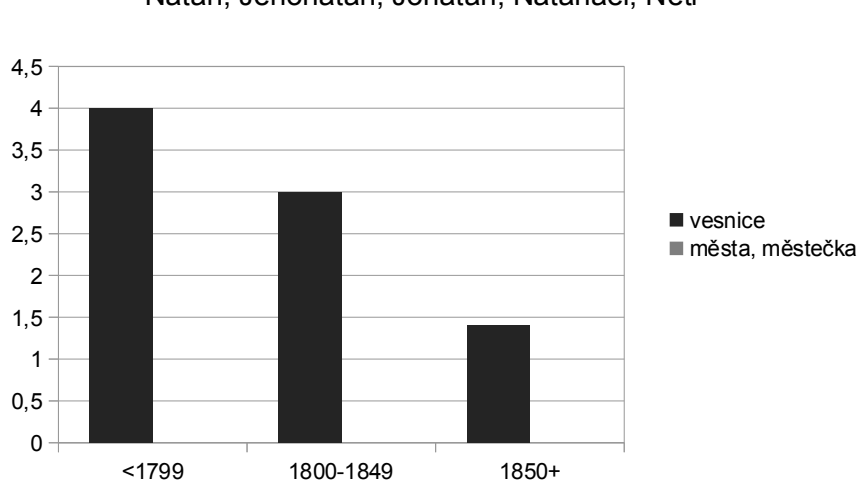

Šmuel

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	3	2
města, městečka	1	2,4	1,9

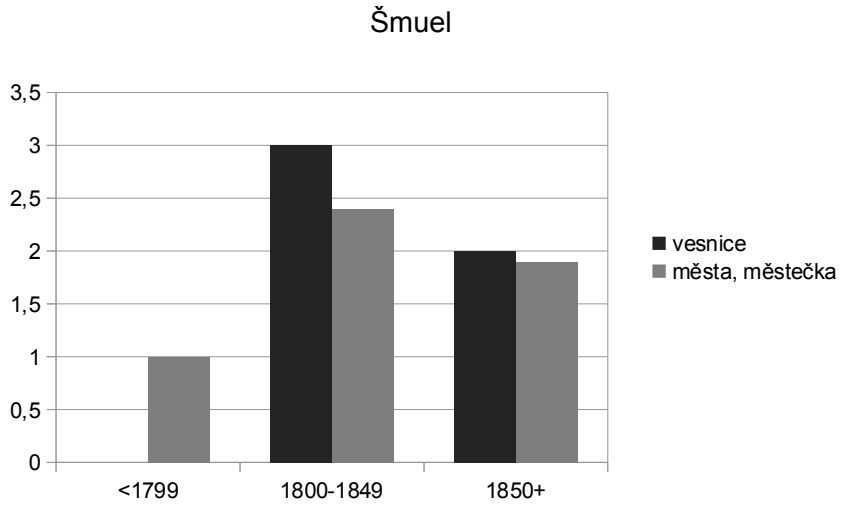

Menachem, Mendl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	0
města, městečka	1	1,2	1,2

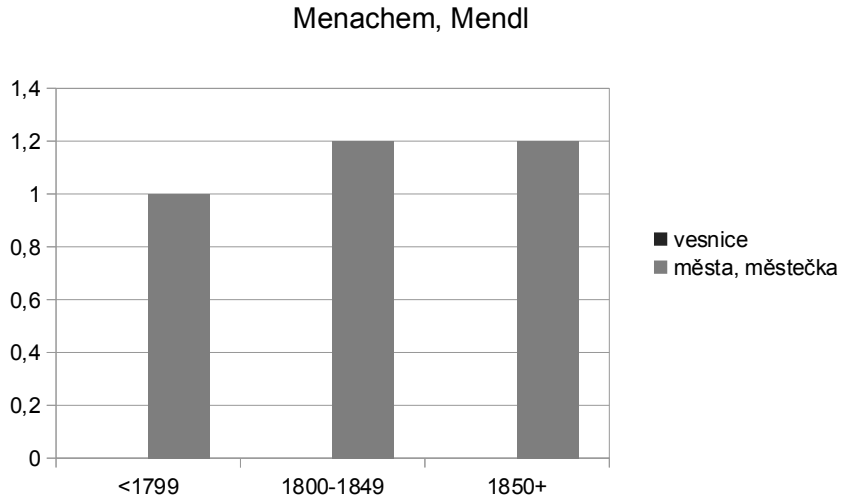

Jehuda

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	1,4
města, městečka	5,8	1,2	1,5

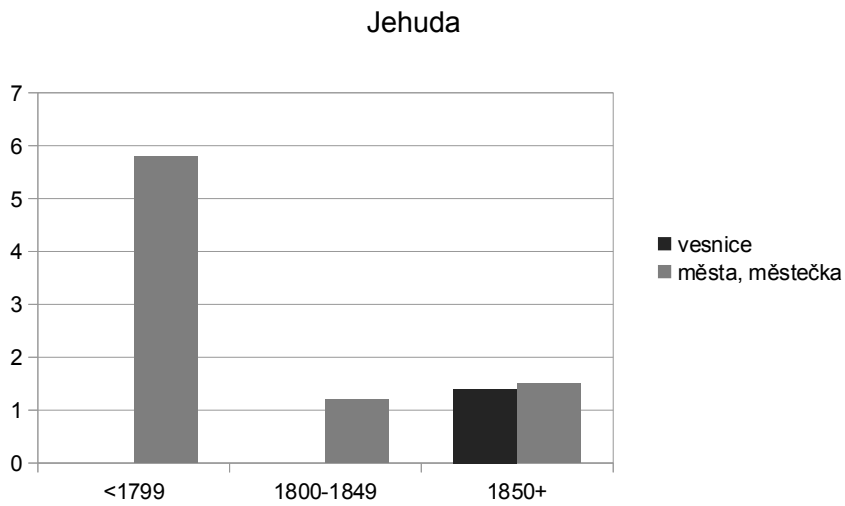

Zeev, Wolf, Binjamin Zeev, Binjamin Zeev Wolf

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	0
města, městečka	1	3,6	0

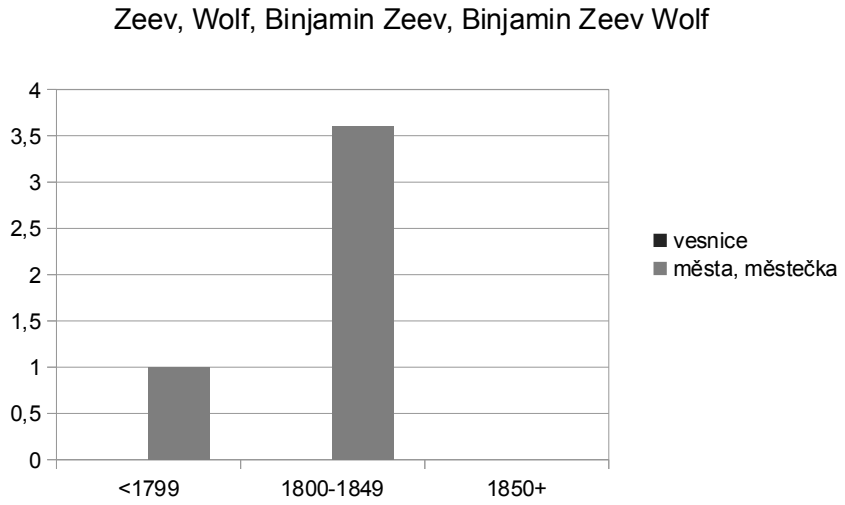

Šlomo, Šalom, Zalman

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	1,7
města, městečka	0	2,4	1,2

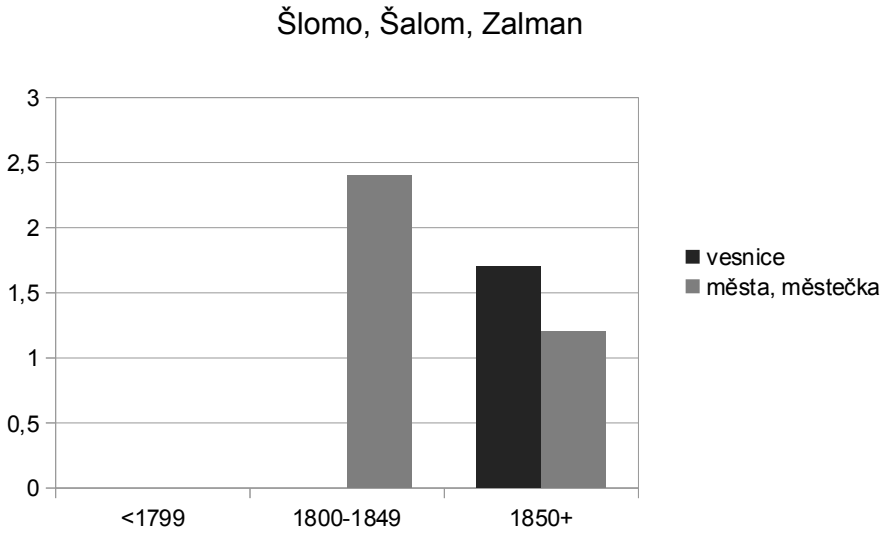

ŽENSKÁ JMÉNA

Bejla

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4	0	3
města, městečka	1	0	1,2

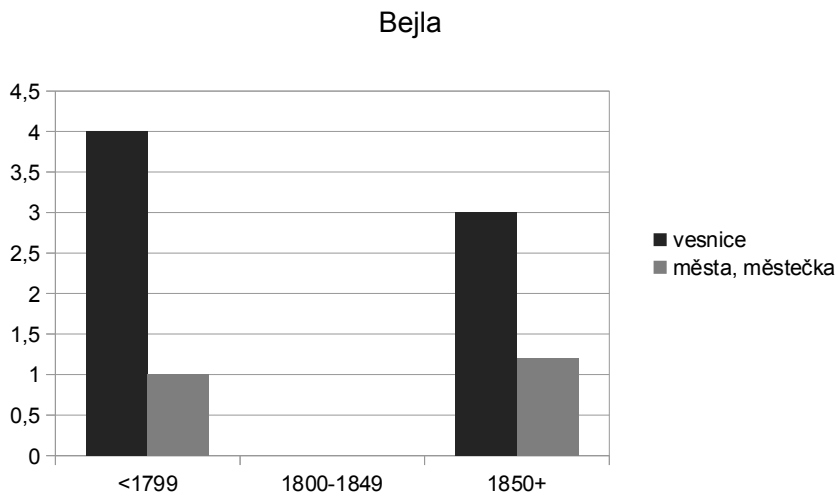

Ester, Esterl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	3	1	2,7
města, městečka	0	0	1,2

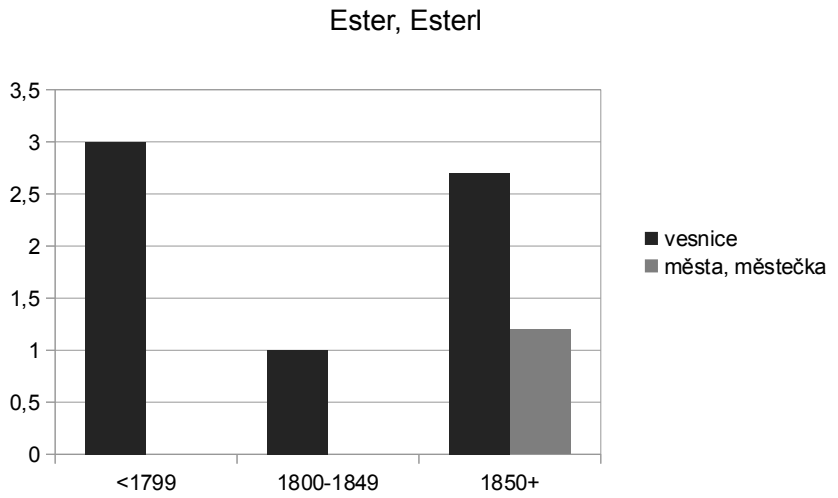

Fradl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	1,5	1,5	2,7
města, městečka	0	0	0

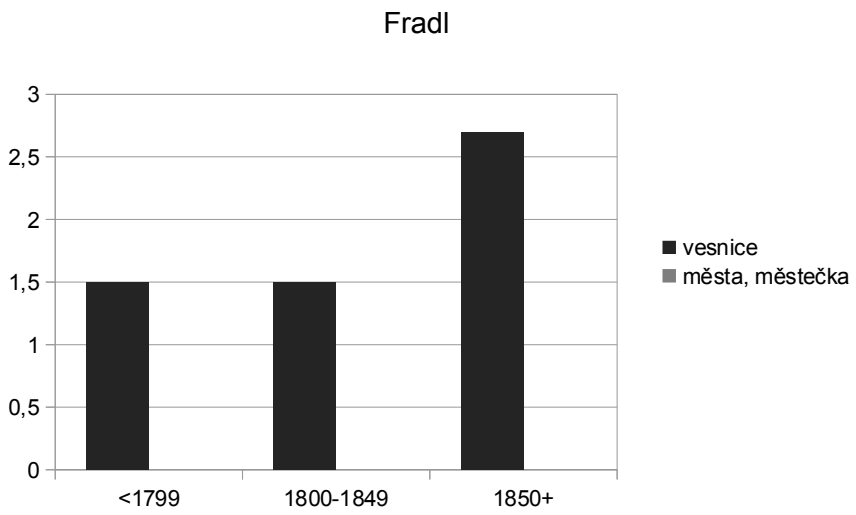

Gitl, Gutl, Jitl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	2	1,5	2
města, městečka	1	0	0

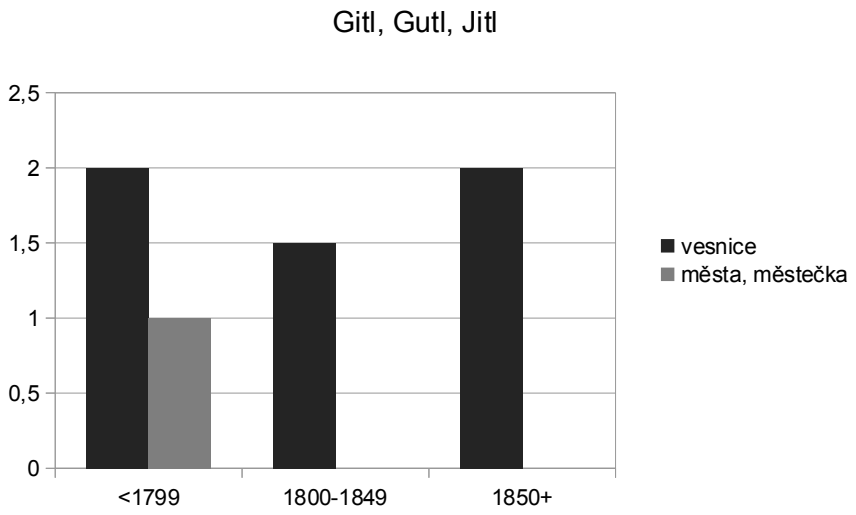

Hana, Chana, Hanele, Hendl, Hindl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	6	4,5	5,8
města, městečka	1	1,2	4,1

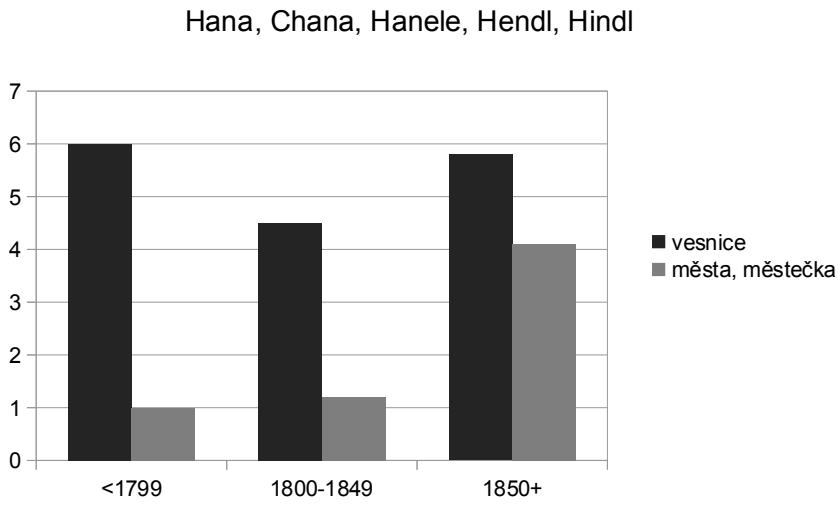

Idl, Itl, Etl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	0
města, městečka	1	3,6	1,2

Kejla, Chejla

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	4	0	3,7
města, městečka	2	2,4	2,2

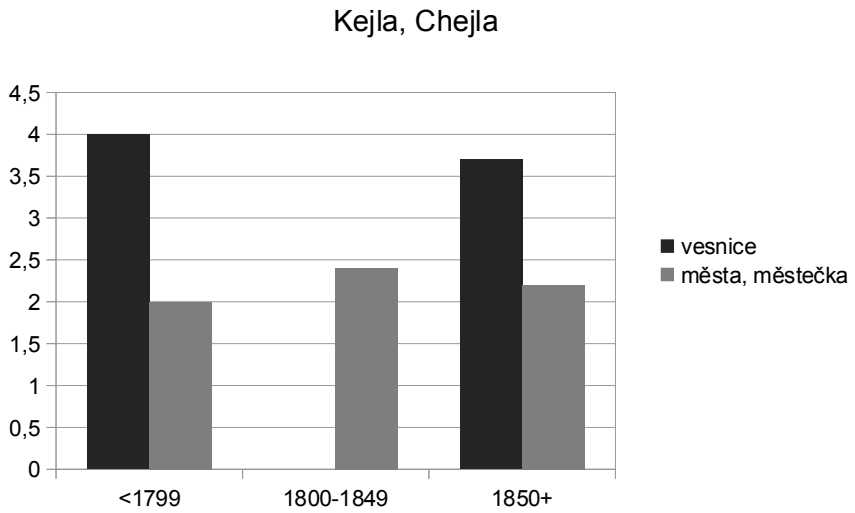

Lea

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	0	2
města, městečka	0	1,2	1,2

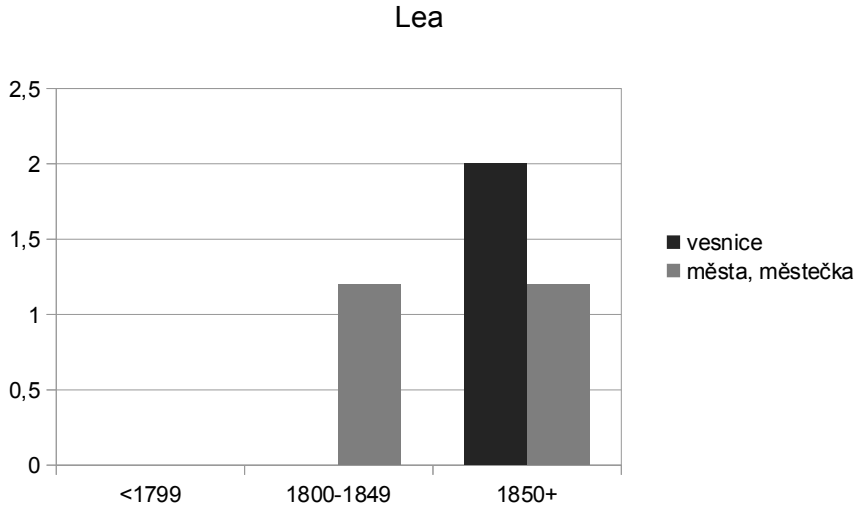

Mirjam, Mirl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	0	2	2
města, městečka	1	3,6	2,2

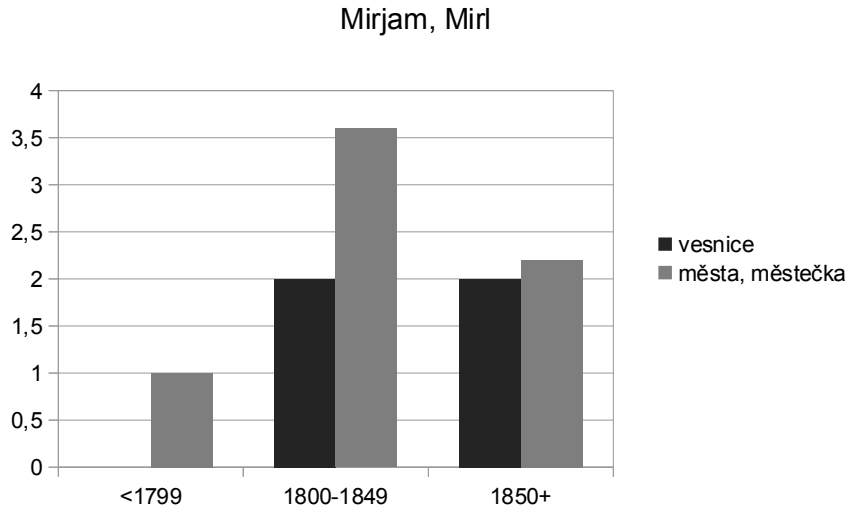

Pesl, Pesil

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	1,5	0	2,4
města, městečka	4	0	0

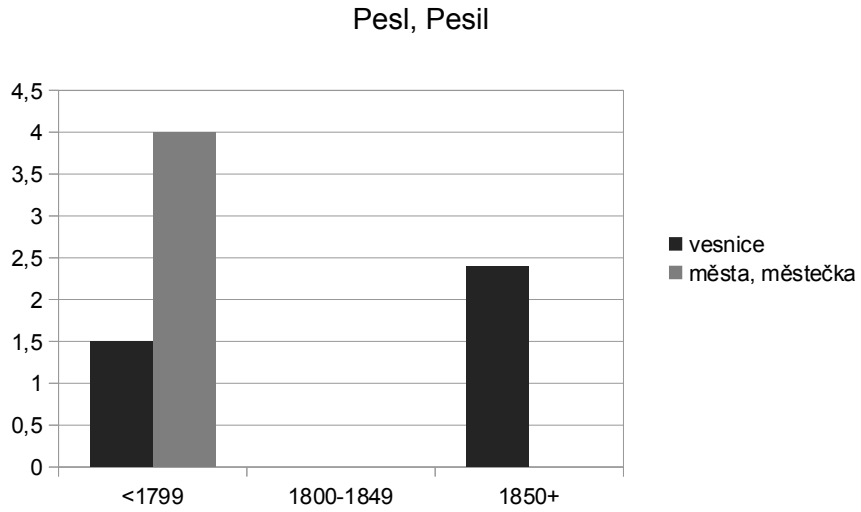

Rachel, Rechl, Rochl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	3	2	3
města, městečka	2	0	1,2

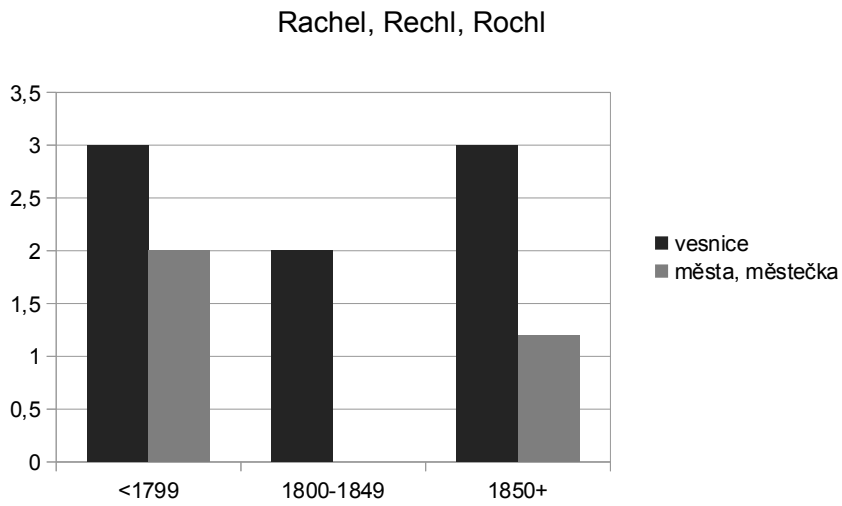

Rejzl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	1,5	1,5	2
města, městečka	2	4,8	2,5

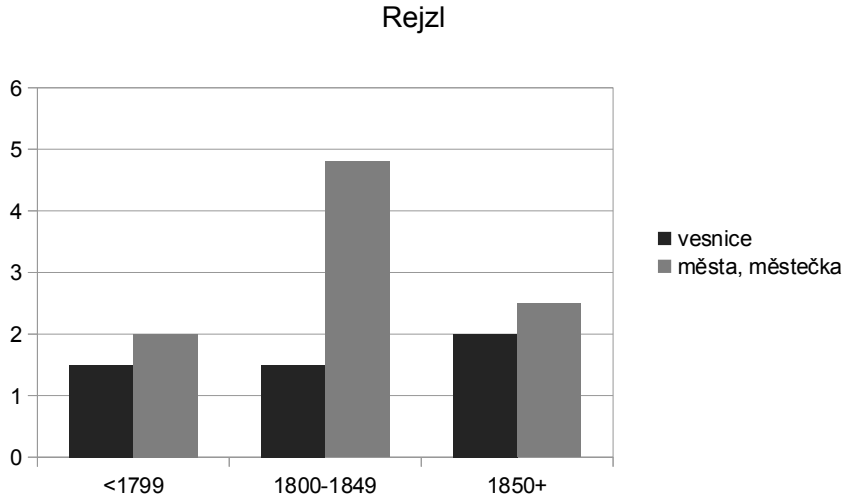

Sara, Serl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	3	6	3
města, městečka	3	1,2	1,5

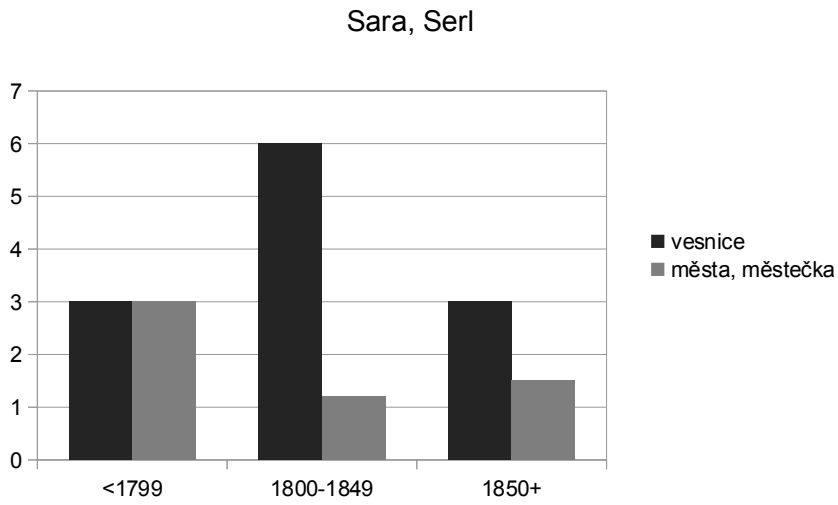

Šindl

% výskytu	<1799	1800-1849	1850+
vesnice	2	1,5	0
města, městečka	2	1,2	0

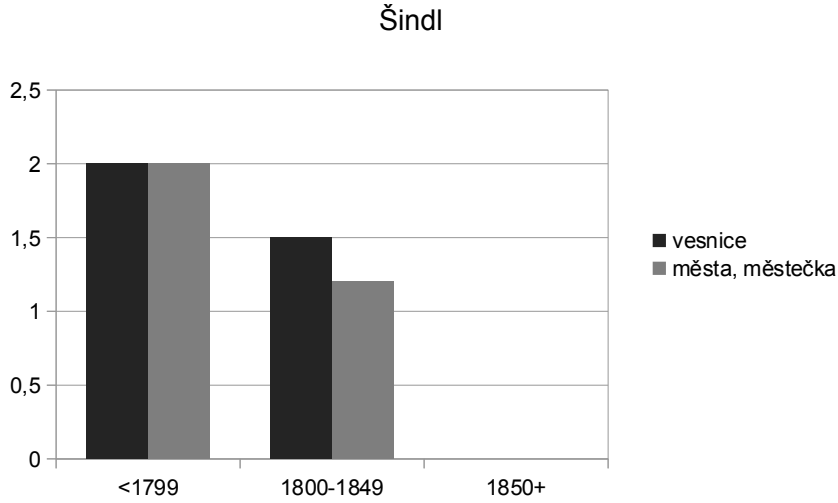

Příloha č. 2

VÝVOJ OBLIBY JMEN PRAOTCŮ/PRAMATEK VE SROVNÁNÍ S NEJOBLÍBENĚJŠÍMI JMÉNY

Mužská jména

%	<1799	1800-1849	1850+
Avraham	5	4	6,5
Jaakov + deriváty	4	4,2	6
Jicchak + deriváty	4	3,6	2,2
Moše	7,5	10,4	4,2
Lejb	9,3	5,2	2

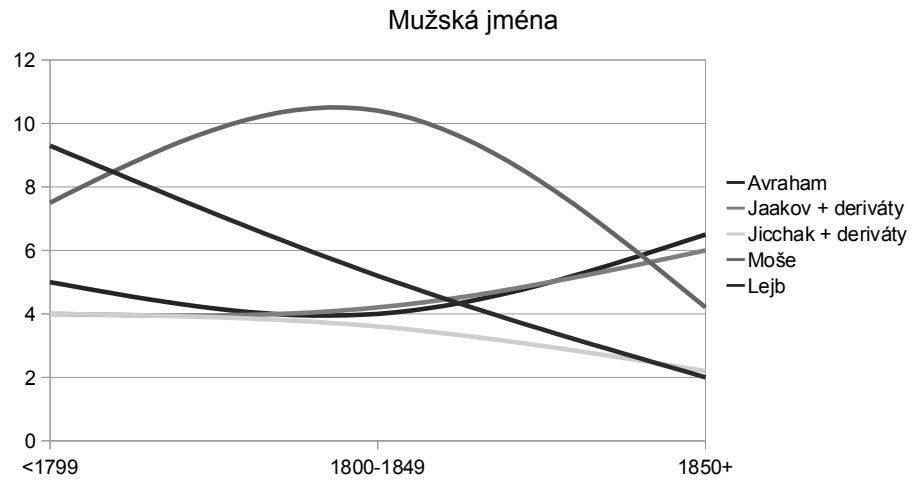

Ženská jména

%	<1799	1800-1849	1850+
Sara, Serl	6	7,2	4,5
Rivka	0	0	1,4
Lea	0	1,2	3,2
Rachel + deriváty	5	2	4,2
Chana + deriváty	7	5,7	9,9

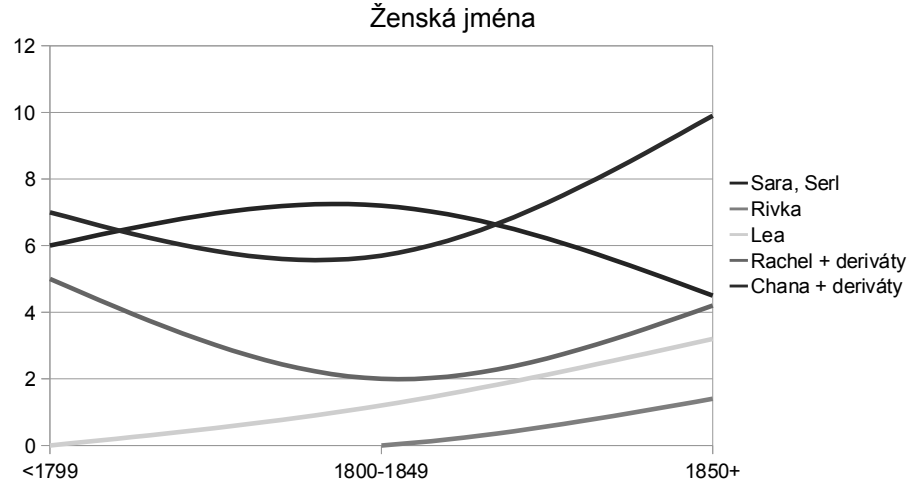

Příloha č. 3

VÝVOJ OBLIBY JMEN PRAOTCŮ/PRAMATEK VE SROVNÁNÍ S NEJOBLÍBENĚJŠÍMI JMÉNY

Mužská jména

%	<1799	1800-1849	1850+
Avraham	5	4	6,5
Jaakov + deriváty	4	4,2	6
Jicchak + deriváty	4	3,6	2,2
Moše	7,5	10,4	4,2
Lejb	9,3	5,2	2

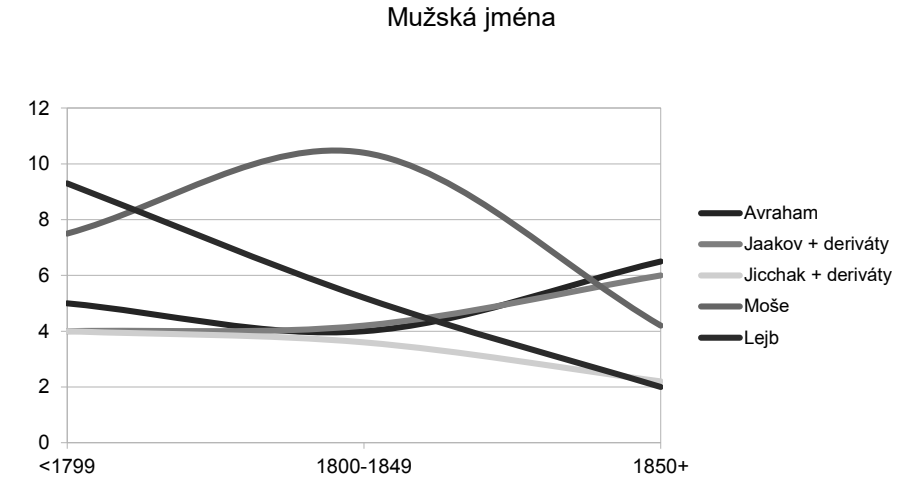

Ženská jména

%	<1799	1800-1849	1850+
Sara, Serl	6	7,2	4,5
Rivka	0	0	1,4
Lea	0	1,2	3,2
Rachel + deriváty	5	2	4,2
Chana + deriváty	7	5,7	9,9

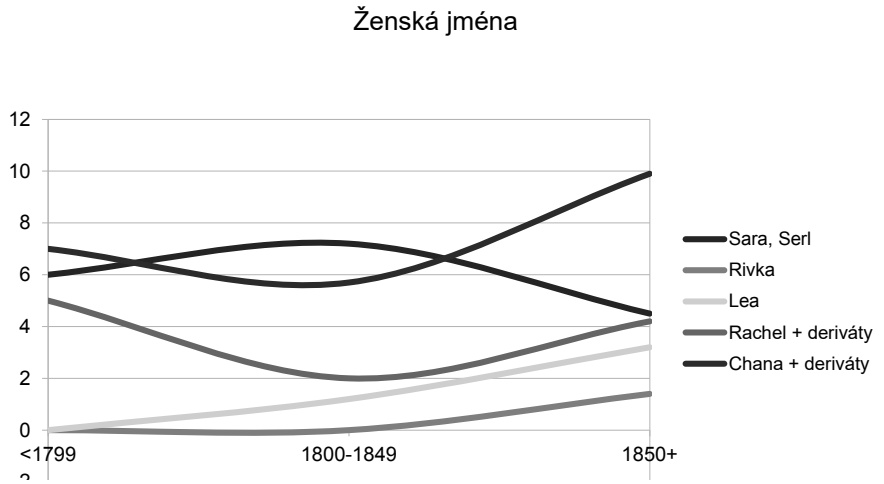

Příloha č. 4 – Deminutiva

VÝSKYT ŽENSKÝCH JMEN V ZÁVISLOSTI NA PŮVODU A EXISTENCI ZDROBNĚLIN

%		<1799	1800-1849	1850+
tradiční jména bez deminutiv	A	0	1,2	4,6
novodobá jména bez deminutiv	B	11	2,4	10,1
tradiční jména s deminutivy	C	29	21,5	25,5
novodobá deminutivní jména (existuje pouze deminutivní tvar)	D	19,5	15,6	12,8

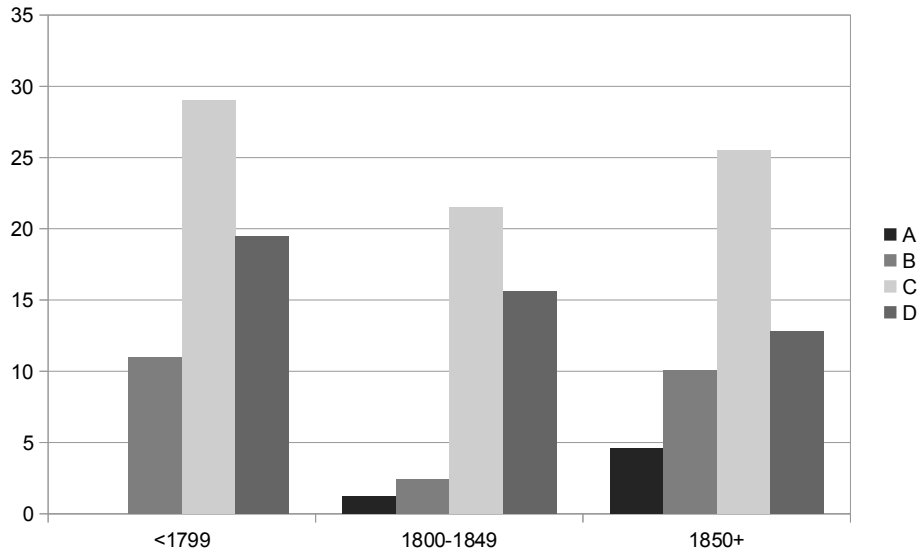

Příloha č. 5 – Mapa

Židovské hřbitovy Plzeňského kraje
(zvýrazněny lokality, na nichž byl prováděn výzkum pro tuto práci).

Příloha č. 6 – Transkripce

PŘEPIS NEJBĚŽNĚJŠÍCH OSOBNÍCH JMEN

ortografie užívaná v epitafech	česká transkripce
MUŽSKÁ JMÉNA	
אברהם	Avraham
אברם	Avram
אהרון	Aharon
בנימן, בנימין	Binjamin, Benjamin
זאב	Zeev
דוד	David
איצק	Icik
איזק, איזיק	Ejzik
יצחק	Jicchak
אליהו	Elijahu
אליה	Elija
ישראל	Jisrael
יששכר	Jissachar
בער	Beer
יעקב,יעקוב	Jaakov
יאקב	Jokev
יאקל	Jokl
יוסף	Josef
יוסל	Josl
יוזל	Juzl
ליב	Lejb
מאיר	Meir
מנחם	Menachem
מנדל,מענדל	Mendl
מרדכי	Mordechaj
משה	Moše
נטן	Natan
יהונטן	Jehonatan
יונטן	Jonatan
נטנאל	Natanael
נטל	Netl
שלמה	Šlomo
שלום	Šalom
זלמן	Zalman
וואלף	Wolf
זיסקינד	Ziskind
אנשל	Anšl
צבי	Cvi
הירש, הרש	Hirš
פיש	Fajš
גרשון	Geršon
יהודה	Jehuda
שמואל	Šmuel
בערל	Beerl
שמעון	Šimeon
שמשון	Šimšon
קאפמן	Kopman
קאפלמן	Koplman
ŽENSKÁ JMÉNA	
בלימלה	Blimla
ברריינדל	Brajndl
צפורה	Cipora
פראדל	Fradl
גיטל	Gitl
גוטל	Gutl
יטל, ייטל	Jitl
העדל	Hendl
הינדל	Hindl
חיילה, חילה	Chejla
קיילה,קילה	Kejla
לאה	Lea
קרינדל	Krindl
מירל	Mirl
פעסל	Pesl
פעסיל	Pesil
רייזל, ריזל	Rejzl
שרל	Serl
שרה	Sara
שנדל, שינדל	Šindl
מלכה	Malka
רבקה	Rivka
ביילה, בילה	Bejla
אסתר	Ester
אסתרל	Esterl
פיילה, פילה	Fejla
פיגלה	Figla
גאלדה	Golda
הנה	Hana
חנה	Chana
הנלה, הנעלע	Hanele
חייה	Chaja
מרים	Mirjam
רחל	Rachel
ראכל	Rochl
רעכל	Rechl
אידל, אדל	Idl
איטל, אטל	Itl
עטל, אטל	Etl

Obrazová Příloha

Starý židovský hřbitov v Chodové Plané - náhrobek Jehudy Lejba Höniga z Hönigsbergu (zemřel 17. 3. 1768). Foto Václav Fred Chvátal, 2014.

Židovský hřbitov v Dlouhém Újezdě - náhrobek Meira Lejba, syna Jissacharova (zemřel 25.3.1836). Foto Václav Fred Chvátal, 2010.

Starý židovský hřbitov v Chodové Plané. Foto Václav Fred Chvátal, 2014.